

Energikommisjonen

Tyssedal, 23.05.2022

TiZir Titanium & Iron AS - Innspill til Energikommisjonen

TiZir Titanium & Iron AS (TiZir) ligger i Tyssedal, Vestland fylke. TiZir har ca. 220 ansatte og omsatte i 2021 for ca. 1,8 milliarder kroner. Bedriften produserer råvarer for titan-industri og høykvalitetsjern for støperiindustrien i Europa. Eksportandelen er over 98%. TiZir er eid av det franske selskapet Eramet, som også eier Eramet Norway med tre mangansmelteverk i Norge.

Eramet Norway har også sendt innspill til Energikommisjonen, og TiZir stiller seg fullt og helt bak innspillene fra Eramet Norway. Vi ønsker å forsterke budskapet fra Eramet Norway og gjentar noen hovedpunkter her:

Hvordan Norge påvirkes av energimarkeder i rask endring

Fornybar kraft er en strategisk innsatsfaktor for Norge. Fornybar kraft er mer enn en salgsvare. Og dette er viktig, fordi 'det grønne skiftet' og krever et skift i sentrale rammevilkår for vår industri, inkludert politikk for energiforvaltning og kompetanseutvikling, samt virkemiddelapparatets utforming.

Trygghet for tilgang på fornybar kraft til konkurransedyktige priser er avgjørende for å holde oppe tempoet i omfattende FoU-løpene og de store investeringsprosjektene som skal ta oss gjennom det grønne skiftet. Markedsmekanismer må ta tilstrekkelig hensyn til fornybar kraft som en innsatsfaktor.

Sentrale interessemotsetninger i energipolitikken

Myndighetene må stå ved sin tidligere beslutning om å gjennomføre en grundig evaluering før ny utvekslingskapasitet med utlandet etableres. Vi mener det er naturlig å sikre norsk industri og norske husholdninger tilgang til fornybar energi, som strategisk innsatsfaktor, før det tas beslutninger om økt utvekslingskapasitet.

Gevinstene for Norge som nasjon ved å videreutvikle eksisterende industri og bygge ny og fremtidsrettet grønn industri (hydrogen, ammoniakk, havvind, landvind, energieffektivisering, CCU/CCS) forsvarer en betydelig deltakelse i form av risikoavlastende støtte- og finansieringsordninger fra det norske virkemiddelapparatet.

I tillegg til Eramet Norway's innspill vil TiZir vektlegge noen vesentlige forhold:

Potensialet for samfunnsøkonomisk lønnsom kraftproduksjon

En andel av kraftproduksjonen må øremerkes industriforbruk ut fra et samfunnsperspektiv med økt verdiskaping og sysselsetning og eksport av ferdigprodukter som resultat. For industriell aktivitet knyttet til det grønne skiftet kan nye myndighetsbestemte (og øremerkede) kraftkontrakter være et viktig virkemiddel.

Perspektiver for utviklingen i kraftforbruket

Grønn hydrogen – og grønn energi generelt - vil være et konkurransefortrinn Norge vil kunne ha internasjonalt framover. Det er viktig at Norge som nasjon forvalter disse verdiene riktig og sikrer verdiskapning hjemme. Strategi må etableres og utvikles videre.

Idag utvikles flere industriprosjekter i Norge med grønn hydrogen som basis. Mange av disse prosjektene har som mål å direkte erstatte fossile innsatsfaktorer med hydrogen. Grønn hydrogen bør produseres hovedsaklig for bruk og ytterligere verdiskapning og sysselsetting i Norge. I et stramt energimarked bør Norge sikre utvikling der industrien sikres tilgang på grønn hydrogen – gjerne produsert lokalt – nær energiproducent/kilde.

TiZir Titanium & Iron AS

Rune Dolmen
Adm. Dir.